

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo

Štamp in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Narodna reklamacija in inšpekcija, Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1917.

Leto XXX.

Ljubi dom.

Morda pa vendarle kmalu ućakamo mir. Misel se je sprožila, za našim cesarjem se je oglašila Amerika, za Ameriko se oglašajo druge države. Morda se vendarle nad našim cesarjem uresniči, kar je dejal sv. Oče: Blagoslovljen tisti, ki bo le za en dan okrajšal to strašno klanje! Res da sovražniki na videz še niso voljni skleniti miru. Njih govorjenje je še vedno sovražno in bojaželjno. Angleški kralj in ruski car nočeta ničesar slišati o miru, če Nemčija ne pusti osvojenega ozemlja. Ampak za vse to govorjenje je treba še enega: ameriškega predsednika Wilsona. Če Amerika sklene, da ne bo več dajala orožja in hrane, Anglija in Rusija kmalu kmalu onemoreta. In listi pišejo, da je Wilson Angliji že res nekaj takega namignil. Bomo videli. Splošna misel je pa, da se bo vojska, če ne prej, vsaj pomladi ali poletu končala. Če ponudba našega cesarja ne bo imela še sedaj zaželjenega uspeha, bo seveda to zimo in na pomlad izbruhnila še enkrat vsa grozota vojske. Vsak bo napel vse sile, če treba, zadnje moči, da bi zađal sovražniku smrtni udarec. Ko bodo pa sovražniki spoznali, da je ves napor za stonj, bodo morali radi ali neradi ponuditi roko za mir. Dolgo te morije tudi ljudstvo v sovražnih deželah ne bo več moglo prenašati. Prav zdi se, da hoćejo ti bojni oklici angleškega kralja in ruskega carja vzbuditi zadnji pogum za zadnji poskus. Potem pa konec in — mir!

Veliko veliko si bomo imeli povedati, ko se bodo vrnili naši dragi iz vojske. Marsikaj smo se naućili, marsikaj bomo morali pozabiti. Eno je, kar se kaže že sedaj in kar bo za našo domovino velikega pomena: v tej vojski je nanovo oživela ljubezen do doma.

Kako smo bili domu že nekam tuji! Za vsak nič smo ga pustili in šli v mesto, na

Nemško, v Ameriko ali kamor je že bilo. Domaća zemlja, ljubi dom so nam bile že kakor prazne besede. Vojska nas je predramila. Spoznali smo, da je vendarle najljubše doma. Kako hrepene naši može in fantje po domu! Prej niso skoraj vedeli, kaj imajo, ko imajo dom. Sedaj se po tujih deželah hrepeneće spominjajo doma in trdno si obetajo, da ga bodo vse drugaće ljubili. In tisti, ki jih je sovražnik pregnal z domaće zemlje, kaj občutijo šele tisti! Kako si že, že domov. Samo domov, domov, pa bo vse dobro! Morda je dom požgan in razdjan, zemlja poteptana, pota razrovana. Ah, samo domov, bo že kako! S trpečimi rokami bodo zgradili nov, ćetudi horen dom, popravili pota, zorali zopet zemljo, in ljubili bodo ta skromni dom in domačo ljubo zemljo kakor nikdar prej.

Ćloveku se oko solzi, če prebira poročila iz begunskih taborov, kako hrepene uboží domov. A domov hrepene tudi tisti, ki so prišli med dobre ljudi in jim ni med njimi sicer nič hudega. V »Slovcu« je bilo tam poleti tako poročilo duhovnika, ki je obiskal rojake na Moravskem.

Kako je kaj, ljudje boží?

Gospod, na tujem smo. Ko bi mogli nazaj domov! Res dobri ljudje so Ćehi, dajo nam, kar imajo, dela in kruha. A teško je delo na tuji zemlji. Teško nam je, če tudi žanjemo rumeno žito na ravnem polju ali kosimo rosno travo na zelenem travniku. In kruh v tujini, gospod! Kolikokrat ga moćijo nase solze. O, le nazaj, nazaj domov!

V drugem listu piše tak begunec z goriške zemlje: Begunci, ki smo sedaj razkropljeni po kranjski, štajerski, koroški deželi in drugod, gledamo z nekako zavidnostjo na kmetsko ljudstvo, ki obdeluje v miru svoja posestva. Pri tem delamo razne dobre sklepe za bodoćnost. Kako lepo nam je bilo v rodovitni vipavski dolini, v solnćnih Brdih, v goriški okolici, na

kršnem Krasu! S solzami v oćeh gledamo, kakor pregnana Adamova deca, nazaj v izgubljeni raj, ki ga pa nismo znali prav ceniti. Tam so naši žuboreći potoki in reke, tam naše vinske gorice, tam naše njive in travniki, naši šumeći gozdovi, naše gore in doline, tam naše solnce in naše zvezde, naši dnevi in naše noći, tam naše veselje in naša žalost, naše pelje in vriskanje, naši prazniki in naše cerkve. Se se nam sanja o naših ognjiščih, ob katerih smo tolikrat peli in molili, o naših kleteh, polnih rujnega vinca, o naših hlevih, polnih lepo rejene živine! Vse smo izgubili. Sedaj šele znamo to dobro ceniti, ko gledamo na tujem srečo v miru živećega kmetskega ljudstva, ko gledamo njega posestvo in delo, žetev in setev, ko poslušamo zvonćljanje po planinah pasočih se ćred.

Ta ljubezen do doma, ki se je nanovo ućgala v tej vojski, zlasti ljubezen do kmećkega doma, je nekaj tako lepega in velikega. S to ljubeznijo se bo vrnilo veselje za kmećko delo, ki je sicer mnogokrat trdo in se zdi na zunaj grdo, a je v resnici tako lepo: obdelovati polje, negovati živino, biti naravi za božjega oskrbnika in ćloveški družini za rednika. Z veseljem za kmećko delo se bo vrnila v družine zadovoljnost. Nić več si ne bodo želeli ljudje s kmetov v svet, saj ni nikjer tako lepe tihe sreće kakor v preprostem kmećkem selu v preprosti kmetski hiši. Saj je tu sveta zadost: domaća hiša, domaća vas, sredi vasi cerkev, potem pa polja in travniki. Tu je dom in svet, tu je svet in Boć. Saj je tu razlike zadosti: delavni dnevi, pa nedelja in praznik, in za spokornimi dnevi božíć in velika noć, in sredi cvetja in petja binkoštni praznik in sveto Rešnje telo, in zopet prelepi Marijini prazniki. Saj je tu tudi ljubezni zadosti: ljubezen materina, ki je ves svet nadomestiti ne more, pa resna ljubezen oćetova, ljubezen žene in ljubezen družince,

ljubezen zvestih prijateljev in dobrih sosedov, pa nad vse — božja ljubezen!

Kakor pozabljena pesem se oglašča v srcih mož in fantov na vojski, v srcih ujetnikov in beguncev na tuji zemlji ljubezen do doma. Nikdar niso vedeli, da je ta pesem tako sladka in ljuba, a nikdar tudi je ne bodo več pozabili. Iz ljubezni do doma bo srkala srčno kri ljubezen do domovine in iz ljubezni do domovine ljubezen do cesarja, in tako bomo, kakor trdno upamo, Slovenci če doslej, še bolj zanaprej zvest in srečen narod v srečni Avstriji!

Voščimo ...

Ko smo se poslovili od preteklega leta, ki ga bo zgodovina označila kot najhujše vojskino leto, je naša dolžnost, da si vsaj voščimo in želimo srečno, blagoslovljeno novo leto. »Že zopet to prazno in brezkoristno besedovanje« se oglašča ta in oni godrnjavs. »Kdo bo govoril o sreči, ko se na vseh koncih in krajih oglašča in ponuja žalost, pomanjkanje, revščina, bridkost in smrt!« — A mi ostajemo pri lepem, starem voščilu in poudarjamo, da ni prazno ampak potrebno in koristno!

Predvsem se smemo zagotovo zanesti, če vpoštevamo stvari, kakor so, da bo vojska v tem novem letu končana in da bomo deležni zaželjenega miru. To je res, da bodo prvi časi po sklenjenem miru še ostri in grenki, da bo treba naložiti na ramena še marsikatero breme; doživeli bomo še nekatero presenečenje. Toda kljub temu bomo z neko lahkoto in radostjo zasopli, ko se bodo oglasili mirovni zvonovi; zdelo se nam bo, kakor da se je odvalila od nas cela gora, ki nas je težila. V tolikih nevarnostih preizkušeni vojaki se bodo zopet vrnili; njih dopust ne bo veljaven samo za nekaj dni, ampak za vedno. Veliko pogrešanih in objokovanih bo prišlo zopet na dan; domačim se bo zdelo, kakor da so od mrtvih vstali. Veliko umiranje bo prenehalo, krvave solze se bodo posušile, sreča se bo povrnila zopet pod naše strehe. Zato pač ni prazna beseda, če si želimo res srečno in oblagodarjeno novo leto.

Dalje je treba priznati, da si moremo kljub vojski in celo med vojsko neko srečo zagotoviti. Ako polje dobro obrodi, če je trta polna sladkega grozdja, če je sadno drevje dobro obloženo, ali ni to tudi sreča? Saj nekateri smatrajo za vir sreče in veselja edino-le zemeljske dobrine... Toda v novem letu si moremo priboriti, če le hočemo, tudi neizmernih dušnih dobrih. Le ne zategati obraza pri teh besedah! Saj vendar vemo in moramo vedeti, da le duhovna, notranje dobrote človeka res popolnoma osrečijo. Vidite, kdor je v stanu posvečujoče milosti božje in zraven napravi dober namen, ta lahko izpremeni vsa dela, če so še tako neznanstvena, v zasluge pri Bogu. Sv. apostol Pavel nas zato opominja: »Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse storite na čast božjo!« Koliko večje vrednosti so pa pred Bogom

dela, ki so že samaobsebi dobra, kakor molitev, post, miloščina in vsa dobra dela, ki jih z lahkoto vsako leto izvršiš, če imaš količkaj dobre volje. Vse to ti je lahko bolje zaračunano, kakor če bi imel še toliko hiš, polja in travnikov. — In sedaj ob vojnem času nam je prestajati toliko težav, nositi toliko križev, vzdržati toliko krvavega trpljenja. Ako vse to sprejmemo iz ljubezni do Boga, je to zaračunano, da smo vse za Boga trpeli. Na ta način si moremo zagotoviti celo bogastvo pri Bogu. — Torej voščilo za srečno novo leto ni in ne bo prazno, če pride od srca.

In še nekaj. Kar človeku v resnici osreči srce, je prava krščanska ljubezen, ne pa bogastvo, ne zemeljske dobrine, ne razkošno življenje. Prava sreča temelji in sloni na trajni ljubezni med starši in otroki, med možem in ženo, med brati in sestrami itd. Kar nam pa zagotovi trajno srečo, je ljubezen božja. Le prepričani bodimo, najsrečnejši ljudje so tisti, ki Boga res ljubijo. Koliko je preстал sveti apostol Pavel! Kamenjali so ga, bičali, trikrat se mu je na vihravem morju ladja razbila, ves je bil zdelan od trpljenja, a kljub temu je rekel: »Presrečen sem v vseh stiskah.«

Ako torej voščimo srečno in veselo novo leto, imamo v mislih: rodovitno leto, ki naj pa bo plodovito tudi na dobrih in zaslužnih delih, zraven pa rodovitno in žareče v ljubezni božji.

Pregled po svetu.

Nove izpremembe. Predsednik avstrijske poslanske zbornice dr. Silvester je izjavil, da ne sprejme več te časti, pač pa bo vodil posle do izvolitve novega predsednika. Izjavlja, da vztraja trdno pri tem sklepu. Že kot odvetnik je preobložen z delom. Razen tega je še pri drugih zavodih in dobrodelnih akcijah zaposlen. V krogih nemško-narodne zveze se govori, da bi v tem slučaju kandidirali Nemci za zborničnega predsednika dr. Groša. Seveda bo nemško-nacionalna zveza poizkušala dr. Silvestra pregovoriti, naj umakne svoj sklep.

Tudi grof Tisza je na tem, da se poslovi. Njegovo ministrstvo je pred krizo. Tekom tega meseca dobi menda naslednika. Novo ministrstvo ne bo prehodno, ampak stalno in sicer pod vodstvom grofa Julija Andrassyja (?), ki je bil skunno z Apponyjem imenovan za viteza zlatega runa.

Ruski car in njegovo armadno povelje. Car Nikolaj čuti potrebo, da zopet vzravna pogum svojih čet, ki so se z neznansko radostjo oprijele klica po miru, ko se je izvedelo o ponudbi miru. Da bi dal opešanim četam novega ognja, je izdal car novo armadno povelje, v katerem skuša dokazati, da trenutek za mir še ni prišel. Kako daleč so njegove neizpolnjene želje, je razvidno iz naslednjega stavka njegovega dnevnega povelja: »Sovražnik še ni pregnan iz ozemelj, ki se jih je bil polastil. Izpolnitev nalog, ki jih narekuje vojska Ru-

siji: posest Carigrada in morskih ožin, ustanovitev svobodne Poljske z združitvijo vseh treh zdaj ločenih delov, še ni zajamčena. Če bi se zdaj sklenil mir, bi to pomenilo, da bi se ne izkoristili sadovi junških naporov ruske armade in mornarice. Ti napori in še bolj sveti spomini na hrabre sinove Rusije, ki so padli na bojiščih, ne dopuste niti misli na mir, dokler ne bo popolnoma premagan sovražnik.«

Armadno povelje bavarskega kralja Ludovika omenja najprej novo zmago v Romuniji ter poudarja: »Ako bo sovražnik roko, ki smo jo v zavesti svoje moči ponudili za mir, zavrnil, si bomo pa mir izvojevali. S trdnim zaupanjem gledamo v bodočo odločitev, ki jo bo to leto doneslo.«

Grčija. Ententa namerava odpoklicati poslanike iz Aten in pretrgati diplomatske zveze s kraljem Konstantinom. — Grška vlada je naročila svojim zastopnikom, naj nastopijo povsod, da se odpravi blokada grškega obrežja.

Svetovna vojska.

Topovski boji in slabo vreme na italijanskem bojišču. — Zmaga v Romuniji. Rimnicul-Sarat zaseden. — Avstrijska ofenziva v jugovzhodnem delu sedmograške meje. — Slab položaj sovražnikov pri Bitolju in ob Sommi. Nemški napad pri Verdunu.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Joffre pri Gorici. Nizozemski list »Het Vaderland« poroča iz Rima, da je nekdanji vrhovni poveljnik francoske armade Joffre odpoval v Italijo in da bo obiskal bojišče pri Gorici. No, videl bo le, kako so prišli Italijani v zažato, iz katere naprej ne morejo, nazaj ne smejo.

Topovski boji pri Gorici in na Krasu zmerni. Grmelo je celo na božični večer in na Sveti dan, posebno pa 29. decembra. Največ sedaj trpe vojaki vsled skrajno slabega vremena. Vojaki morajo ponekod do pasu stati v blatu po jarkih.

RUSKO - ROMUNSKO BOJIŠČE.

Nova bitka v Romuniji dobljena. Rusko-romunske čete so se ustavile na svojem begu pred mestom Rimnicul-Sarat, ob reki Rimnicul, v gorah, ki leže severozapadno od tega mesta in ob cesti, ki pelje iz Rimnicul-Sarata proti Sutesti in od tu dalje v črti proti mestu Vizirul. Srdita bitka se je vnela 22. decembra in je trajala celih pet dni. Najhujši boji so se razvili pri mestecu Racoviteni, ki leži ob cesti iz Buzau v Rimnicul-Sarat. Tu je Falkenhaynova armada strla sovražnikov odpor, prodrla njegovo bojno črto in ga vrgla. V naglem zasledovanju sovražnika so zavezniške čete zasedle važno mesto Rimnicul-Sarat, podile sovražnika proti severu in dosegle ozemlje mesta Plagenesti, kakih 20 kilometrov severno Rimnicul-Sarata.

Proti Braili. Med tem ko je IX. armada dosegla sijajno zmago pri Rimnicul-

Saratu, je tudi donavska armada vrgla sovražnika iz njegovih postojank. Sovražnik je bil najprej tepen pri mestu Filipesti, nato se je ustavil na črti Sutesti-Vizirul, ob cestah, ki vodijo v Brailo. Toda ves odpor je bil zaman, poražene sedaj beže sovražne čete proti Braili. Romuni z velikansko naglico odvažajo od tam ogromne množine živil, ki so jih bili tam nakupičili.

Proti trdnjavi Focsani. 28. decembra je vrgel sovražnik nove sile nasproti prodirajočim zaveznikom, uvedel je celo srdit protinapad, ki je bil pa kmalu ustavljen in strt. V gorah severno in severozapadno Rimnicul-Sarata se bore zlasti avstrijske gorske čete, katerim so prideleni hrabri Bavarci. Tu je bil sovražnik vržen iz svojih gorskih postojank po hudih bajonetnih bojih. In tako prodirajo zavezniki v dolini in v gorah proti romunski trdnjavi Focsani.

Avstrijska ofenziva v Karpatih. Armada nadvojvode Jožefa, ki se bori v Karpatih, je do zadnjega časa ostala le v brambi in odbijala številne ruske napade. Zadnje dni je pa začela najjužnejša skupina te armade z napadom. Tu poveljuje general Gerock. Med jugovzhodnim kotom Sedmograške in med rečico Uza so naenkrat napadle avstrijske čete sovražne postojanke. Takoj prvi dan napada so te čete vzele več zaporednih sovražnikovih postojank in udrle na moldavska tla. Sovražnik skuša s protinapadi ustaviti to, zanj tako nevarno prodiranje, toda njegovi naporji so zaman, Gerockova skupina v goratem ozemlju stalno napreduje. Pri prvem napadu je bilo tu ujetih 1400 Rusov in Romunov in zaplenjenih 18 strojnih pušk in 3 topovi, 29. decembra pa zopet 10 častnikov, 650 mož in 7 strojnic. Trdnjavi Focsani grozi tako dvojna nevarnost: od zapada od Gerockovih čet in od juga, kjer napadajo Falkenhaynovi oddelki.

V Dobrudži sovražniku slaba prede. Bolgari ga potiskajo na vseh krajih čez Donavo. Najhujši boji se bijejo v donavskem kolenu pri Macinu. Tu so Rusi in Romuni zgradili močno utrjeno mostišče. Četrta bolgarska divizija je po besnih bojih osvojila višinsko pobočje Tajlor, zapodila sovražnika v beg in prodrla iz gozdov južno Lukovice in napada utrdbe pri Macinu. V severni Dobrudži se je sovražnik povsod umaknil čez Donavo in skuša sedaj s svojimi monitorji motiti delovanje bolgarskih čet; ob vsem obrežju grme topovi.

Velik plen zadnjih bojev. V Dobrudži je bilo pri Macinu ujetih nad 1250 Rusov in 4 strojne puške. Falkenhaynova armada je ujela v bitki pri Rimnicul-Sarat okrog 10.000 mož in več strojnih pušk.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

Pri Bitolju se nudi vedno ista slika bojev. Kakor stoje naše čete na višinah okrog Gorice, tako se razprostirajo bolgarsko-nemške postojanke na gorah okrog Bitolja, tako da imajo zavezniki Bitolj pred seboj takorekoč na dlani in da se sovražnik ne more nikamor ganiti. Sovražna posadka v Bitolju tu in tam priredi kak izpad iz mesta, toda bolgarske in nemške čete jo takoj vržejo nazaj. Boji se bijejo v gorah do 2000 m visoko, v tem času divjajo tam veliki snežni viharji.

BOJI NA FRANCOSKEM.

Ob Sommi navadni boji brez posebnih izprememb. V napadalnem prostoru Angležev in Francozov so razmere strašne. Celo ozemlje je razrvano, poteptano, uničeno in izpremenjeno v močvirje. Po nobeni cesti ni mogoče več voziti, voda nobenega vođnjaka ni več pitna in jo morajo dovažati več ur daleč. Tudi mrličev ne mo-

osvojile nekaj postojank in ujele več sto Francozov.

Mirovno gibanje.

Skoraj vsi važnejši časopisi so pred Božičem poudarjali, kako velik vpliv med svetom imajo vodilni listi, ki delajo javno mnenje. Veliki listi so prva

Tretji vojni Božič!

Božje dete Jezusček,
ki rojeno si nocoj:
pridi, solze nam obriši
eno prošnjo nam usliši,
mir s seboj prinesi svoj!
Naj že vendar bo enkrat,
konec splošne razprtije:
naj miru že solnce sije,
naj se spravi z bratom brat!
Saj zato si se včlovečil,
da bi verne nas osrečil,
saj si prišel nas otet,
gani, gani grešni svet,
ki je v sporu med seboj,
daj človeštvu mir, pokoj!
Milo božje detece
daj nam čase mirne že!

Vide.

rejo pokopati. Tako tiči angleško-francoska armada v blatu in močvirju, ki si ga je sama ustvarila.

Pri Verdunu so Nemci zopet napravili uspešen napad. Na zahodnem bregu Moze, pri višini 304 in na južnih slemenih Mrtvega moža so po silovitem topovskem ognju in metalcev min naskočile nemške čete,

svetovna moč, ki odločuje tudi o vojski, oziroma o miru; ta moč je žal v rokah posameznikov. Tem in pa veliki industriji cvete sedaj ob vojni zlato klasje; zato se ni čuditi, ako veliki listi, ki so z njimi v zvezi, ne nastopijo s tako odločnostjo za mirovno delo, kakor bi bilo želeto, dasi bi s svojim vplivom lahko do-

segli, da bi se razburjeni duhovi hitreje zblížali. Nekateri neodovisni časopisi so zato svetovali, naj bi se vsa industrija vojnih potrebščin podržavila. Tako bi prišli ob vpliv vsi oni činitelji, ki jim je na tem, da se vojna kolikormoč dolgo vzdrži.

S tem pa ni rečeno, da bi mirovno valovanje ne šlo svoje poti naprej. Kamen se je sprožil in se kotalica dalje. Pomenljivo je, da se je tudi Španska pridružila krepkemu nastopu Švice ter izročila v Rimu odločno noto za mirovno konferenco.

V ameriškem kongresu je dvetretjinska večina za prepoved izvoza orožja v Evropo, če bi Wilsonov nastop za mir ne uspel. Tudi »Herald« pravi, da je Lansing omenjal, da se pripravljajo na prepoved izvoza orožja iz Združenih držav.

Na Ruskem delajo odločno za mir poleg bivšega ministrskega predsednika Stürmerja veleposlanik Botkin, Šebeko in drugi ugledni diplomati.

Kje in kaj je podlaga za mir?

Povsem drugače kot ameriške note in note drugih nevtralec zveni papežev govor kardinalom na božični večer. Ne diplomat, temveč pastir, katerega je postavila božja Previdnost dušam vseh vernikov, priporoča narodom in državam, naj sklenejo mir. Teža jim ne priporoča s stališča kake diplomatske koristi, temveč s stališča, ki ima oporo v veri in ljubezni ter iz njih izhajajoče pravičnosti. Pax hominibus bonae voluntatis — mir naj pride, ako je tu dobra volja, je njegov nasvet. Papež poudarja, da je mir posledica pravičnosti. Mir in pravičnost se objemata, pravi psalmist; brez pravičnosti ni miru, le po pravičnosti se pride do njega.

To so odvažne besede, globlje in jedrateje kot diplomatske note.

Skandinavske države podpirajo mirovno delo. Skandinavske države (Danska, Švedska in Norveška) so naročile svojim diplomatskim zastopnikom pri vladah vojskujočih se držav, naj izročijo primerne izjave, s katerimi priporočajo Wilsonovo noto glede pospešitve mirovnih pogajanj. Omenjene države priznavajo, da bi se reklo zanemariati dolžnosti nasproti lastnim narodom in nasproti vsemu človeštvu, ako bi ne podpirale kakršnegakoli stremjenja, ki ima namen, da se končajo posledice vojske.

Ententa ima z odgovorom težave. Ugoditi ne mara, odkloniti ni lahko. Odgovor je sedaj že poslan — seveda v odklonitnem zmislu, vendar pa v taki obliki, da so še možna daljnja pogajanja.

Tedenske novice.

Ob svitu novega leta. Po starem častiljivem običaju so se poklonili minulo soboto, ljubljanski duhovniki v imenu celokupne duhovščine in v imenu vernikov domače škofije presvetlemu knezoškofu dr. A. B. Jegliču, da so mu izrazili voščila za novo leto. Mil. gosp. stolni prošt J. Sajo vic je v gorkih besedah poudarjal, kako potrebno je, da bi se v prošnjah in v

molitvi za mir združili z nami tudi tisti, ki so kristjani samo po imenu. Prostiti je treba razsvetljenja tudi tistim našim sovražnikom, ki so pred vojsko toliko pisali o »rmeni nevarnosti«; zdaj pa sami kličejo ne samo rmeno, marveč tudi črno, zeleno in druge nevarnosti na pomoč. S prošnjo, naj bi se vera Kristusova okrepila in poživila, oziroma nanovo zasadila tam, kjer je že izginila, je želel g. govornik presvetlemu knezoškofu srečnejše novo leto, nego so bila minula vojskina leta.

Knezoškof dr. A. B. Jeglič se je v zahvalnem odgovoru spominjal važnih dogodkov preteklega leta, ki nas utrjujejo v veselem upanju, da bo naša širša domovina ostala katoliška in avstrijska. Ljubi Bog je izkazal izredno milost pokojnemu cesarju Francu Jožefu I., ker ga je ohranil toliko časa pri življenju, da se je naš novi cesar Karel vsestransko utrdil in pripravil za težke vladarske posle. Velikega potmena je, da je uprav on prvi nastopil kot knez miru. Značilne so besede sv. očeta Benedikta XV., ki jih je že nekako pred letom izustil: »Blagoslavljam tistega vladarja, ki bo prvi ponudil roko za mir!« — Videti pa je, da ta blagoslov velja našemu ljubljenski cesarju, ki mu uprav ta dan pokladajo v Budimpešti krono na glavo. Naj ta blagoslov spremlja njega in vso domovino, da bo premlajena in prenovljena izšla iz teh hudih, težkih časov!

Presvetli se je nato s pohvalo spominjal duhovščine ljubljanske škofije, ki je požrtvovalno izvrševala dušno pastirsko delo med slovenskim ljudstvom, a je imela in ima še polno drugih skrbi, ki jih nalaga danna dan vojni čas. Kaj bi bilo, če bi naše dobro ljudstvo med to strašno božjo poizkušnjo še duhovnikov ne imelo!

Nad vsem pa vlada vsemoškočni Bog, ki naj da svoj blagoslov duhovnikom, da bodo mogli s tolažbo, z duhovnimi in telesnimi dobrimi deli blagodejno vplivati na vernike; vsem pa, da bi v vdanosti prenašali težo vojnih križev in v tem letu dočakali srečo trajnega miru.

Prijetno dolžnost izpolnujemo, ko se v prvi številki novega leta 1917 praviskreno zahvalujemo ne-le zvestim naročnikom za ljubeznivo naklonjenost in prijateljstvo do »Domoljuba«, marveč v prvi vrsti vsem dragim in trudaljubivim dopisnikom, ki so nam pošiljali razne novice, dopise bodisi izpod domačega krova in iz domačega življenja, bodisi z daljnih bojnih poljan in nebotičnih sneženih višin. Prav posebno se moramo ob tej priliki s hvaležnostjo spomniti naših učenih sotrudnikov, ki so z globokim umevanjem, jasnim pogledom, a v poljudni besedi posegali v časovne, politične, gospodarske in vojne razmere in potrebe ter nas s srce ogrevajočim balzomom verstvenih naukov bodrili, učili, tolažili, blažili in navduševali. Naj izrečemo danes tem apostolom slovenskega ljudstva v imenu 34.000erih naročnikov in 100.000erih bralcev »Domoljubovih« odkrito zahvalo s krščanskim klicem: Bog plačaj! — Priporočamo se pa še nadalje vsem dopisnikom ter jih prosimo, naj nas vztrajno podpirajo in pomagajo, da bo »Domoljub« vsestransko napredoval. »Domoljub« naj bo skupno ognjišče,

ki hočemo nanj vsi skupno prilagati izdatno netivo in kurivo, da započeti ogenj ne ugasne; pri tem ognjišču se nam bo pa potem pripravljala tudi krepka duševna, bodrilna krepilna, razvedrilna in koristna hrana, ki je bomo vsi deležni.

Staro ceno bo ohranil »Domoljub« tudi v l. 1917. Naročnina ostane ista, kakor lani, da se je cena papirja tekom bojnega časa stalno dvigala in zvišavala in so se vse tiskarske potrebščine na stotine procentov podražile. Kljub temu se nadejamo, da nam bo moč za silo izhajati, ker pričakujemo, da bo število naročnikov še poskočilo. Obseg lista je po naši sodbi, če se namreč oziramo na berivo, skoraj isti, kakor je bil v mirnih časih, ko smo domalega polovico 16 strani obsegajočega »Domoljuba« napolnili z oznanili ter inserati, katerih je pa sedaj samo dve do tri strani. To se nam je zdelo potrebno omeniti, ker se je nemalo naročnikov čudilo, zakaj nismo nastavili »Domoljuba« višje cene.

Novoletna odlikovanja. Dunajski uradni list je objavil dolgo vrsto raznih odlikovanj. Med njimi se nahaja tudi lepo število naših kranjskih rojakov, poslancev, županov i. dr. Viteški križ Franc Jožefovega reda sta prejela: deželni zdravstveni tajnik dr. Fr. Dolšak in podravatelj deželnih uradov v Ljubljani dr. Fr. Zbašnjak. — Vojni križ za civilne zasluge 3. razreda so prejeli: dež. posl. in župan v Lokvici A. Mihelčič; župan v Bohinjski Bistrici Fr. Arh; župan na Rakeku A. Belč; nadučitelj Janko Jeglič v Ljubljani; obč. svetovalec v Št. Petru Fr. Križaj; župan na Vačah Fr. Oblak; župan v Mengšu Fr. Orel; deželni poslanec in župan v Vipavi Mirko Perharc; nadučitelj in župan v Zgor. Logatcu Leop. Punčuh; magistratni uradnik v Ljubljani Karel Šebenik; župan v Prečini Ant. Turk; župan v Št. Vidu Anton Uršič; magistratni uradnik v Ljubljani Iv. Volc; župan v Predosljah Blaž Zabret; deželni poslanec in župan šentmihelski Jožef Zurec; župan v Zgornji Šiški Iv. Zakotnik. — Vojni križ za civilne zasluge 4. r.: obč. tajnik v Litiji P. Jereb. — Zlat zaslužni križec s krono: župan škofjeloški trgovec Jožef Hafner; ravnatelj mestnega knjigovodstva Fr. Trdina v Ljubljani. — Zlat zaslužni križec: župan v Trziču Fr. Ahačič; župan v Trebnjem Fr. Huc; župan in nadučit. na Bledu Fr. Rus; uradnik deželnega odbora v Ljubljani Ivan Sotelšek; želnega odbora v Ljubljani Ivan Sotelšek; župan in posestnik v Cerknici Iv. Lavrič. — Srebrni zaslužni križ s krono: župan v Motniku Fr. Kogej; župan v Zagorju Tom. Koprivec; župan v Cerkljah A. Koritnik; župan v Starem trgu pri Poljanah M. Rade; župan v Logu Fr. Rus; župan v Vel. Laščah Jožef Virant; župan v Kolovratu Iv. Kolenc; župan v Hotedršici Iv. Petkovšek; župan v Črnhemvrhu J. Trobec; župan v Draščah A. Bajuk. — Srebrni zaslužni križ: uradni sluga dež. odbora v Ljubljani J. Fras. — Med novimi odlikovanci, ki jih objavlja dunajski uradni list, je tudi ljubljanski župan dr. Iv. Tavčar (vojni križec za civ. zasl. II. reda), podžupan dr. Triller in ravnatelj deželnih uradov v Ljubljani M. Zamida, ki sta prejela isto odlikovanje. Ljubljanska magi-

stratna uradnika svetnik E. Lah in Janko vitez Bleiweis-Trsteniški sta prejela viteški križ Franc Jožefovega reda.

P. n. naročnikom na Ogrskem, Hrvat-skem, v Slavoniji, Bosni in Hercegovini sporočamo, da se bodo avstrijski časopisi tudi po novem letu lahko neovirano pošiljali naročnikom na ravnost iz upravnih ništva, kakor je bilo doslej. Danes smo prejeli tozadevno uradno obvestilo. Vse ostane torej pri starem. Cenj, naročniki in prijatelji naši naj obveste o tem tudi naročnike »Bogoljuba« in sploh vseh naših časopisov. Položnice za plačilo naročnine priložimo prihodnji številki.

Cvetje pri jaslicah. Sveže, cvetoče šmarnice in vijolice so imele pri božičnih jaslicah šolske sestre v Repnjah. Za naše kraje pač kaj izrednega!

100 nakaznic za meso je izročil deželni odbor kranjski »Vincencijevi družbi«, da jih razdeli med ljubljanske uboge. S temi nakaznicami bodo dobivali revni sloji 100 kilogramov mesa na teden. Ta izdatna pomoč je za današnje čase dvakrat hvalna.

Nesreča pri Trbižu. Vsled stalnega deževja se je odtrgala ponoči 18. decembra pri Trbižu na Koroškem plast hriba ter zasula hišo, v kateri je spala gospodinja Ana Benedičič ter dva mala otroka. Vse tri osebe so mrtve, mož pa na bojišču. Zasulo je tudi pet glav živine.

Živa v peč. Na Rutah pri Beljaku je pred svetim dnevom zažgala gospodinja Katarina Trišnik v hipni blaznosti grmado v peči ter zlezla, ko je bila peč uprav razpaljena, živa vanjo, da se je popolnoma ožgala ter si končala življenje. Opoldne pri kosilu je govorila še čisto pametno. Nato je šla v kuhinjo, se zaprla in izvršila strašni samoumor. Ko so udrli v kuhinjo, so našli vse polno smrdečega dima, iz peči so pa molele osmojene noge.

Zapirajte tudi podstrešje. V Repnjah pri Vodcah je na sv. Štefana dan zlezal neki predrzen tat na streho, razdrupal slamo ter splezal skozi podstrešje v stanovanje posestnice Marijane Drnovšek, pobral, kar je mogel, razen denarja, ki ga na srečo ni zasledil, ter odjadral v gozd. Sodijo, da je lačni uzmovič domačin.

Vojaške novice.

Uiti ni lahko... Iz ujetniškega taborišča v Marchtrenk na Gor. Avstrijskem sta tam enkrat pobegnila dva ruska ujetnika. Ko sta došla do reke Travne, sta odvezala čoln ter veslala po vodi nizdoli. V noči sta zadela s čolničem v podpornike nekega mostu; čoln se razkrehne. Eden izmed beguncev se je rešil na bližnji prod, enega je pa nesla voda na ostankih razbitega čolna dalje. Oba sta seveda vpila na pomoč. Ljudje so prišli in spravili ptička zopet v taborišče nazaj.

Nesrečen obisk. Gospa Ivana Rigel-nik je za Božič obiskala svojega sina praporščaka v Mariboru. Sin ji je razkazoval nabasan revolver, ki se je pri tem sprožil. Krogla je zadela mater v vrat. Nevarno ranjeno so prenesli v bolnišnico.

Vojna zbirka zanimivih risb in sličic z bojišč se je pri našem uredništvu zopet pomnožila. Prejeli smo lično kartico, na katero je spretna risarska roka vojaka Viktorja Müllerja vpodobila ljubko devojčico, ki opazuje uboge ptičke v snegu ter donaša celo košaro božičnih in novoletnih darov. Podpisana sta še Jožef Rotar in Martin Traven. Karta je došla iz Albanije. Pripomnimo še, da voščijo vsi trije prijateljem in znancem vesele praznike.

Po 21 mesecih je došel glas od četovodje Ludovika Novaka, ki se nahaja v ruskem ujetništvu. Domači (Svibno pri Radečah) so se seveda tega sporočila izredno razveselili. Sporoča, da je zdrav, da je že velikokrat pisal.

Padel je na tirolskem bojišču zadet v glavo 22. decembra rezervni poročnik Mirko Benedik, sin nadučitelja g. Karla Benedik na Brezovici pri Ljubljani. Škoda vrlega in nadebudnega 20letnega mladeniča. Mir njegovi duši!

Draži mladenič! Želim Vam v prvi vrsti srečno novo leto! Žal, da niso še uslišane naše prošnje, da bi tudi Vi obhajali te vesele dni pri svojih ljubih doma v skupnem krogu. Tretje novo leto Vas je že pozdravilo kot junake na bojnih poljanah. Naše molitve torej niso zastoj; božja roka Vas čuje.

Naznanjam, da so dekleta prav pridno šivale slamnate čevlje v naši dvorani, ki je bila že cele dve leti, odkar ste odšli, prazna; sedaj se je zopet napolnila s čevljarji — ženskega spola. Vsa čast našim dekletom, da so v tako kratkem času napravile čevljev za tri vagone!

Naj omenim še, kako je bilo na naš družb. praznik. Šoh je bil mnogoštevilen, nagovor g. voditelja zelo vzpodbuden, sprejetih je bilo 34 mladeničev, ki pa že tudi računajo, kedar bodo prišteti med branilce naše domovine.

Goreče smo prosili, da nam novorojeno božje Dete skoro dodeli mir in vas vrne zdrave zopet nazaj. Zdenčan.

Srečno nazaj. V Severnem ledenem morju je neki nemški podmorski čoln zapazil ruski parnik »Suhan«. Bil je naložen z vojnim blagom; prišel je iz Amerike in plul v Arhangelsk. Podmorski čoln ga je ustavil, vzel ruske ladijske častnike kot ujetnike na krov, nato pa izročil vodstvo parnika svojim podčastnikom, ki so spravili ladjo v neko nemško luko. Tu se je šele izkazalo, da je bila ladja last paroplovne družbe Hamburg—Amerika — po imenu »Spezia«, ki so jo bili Rusi ob izbruhu vojske zaplenili v Vladivostoku. Tovor, ki so ga zdaj zaplenili Nemci, je vreden mnogo milijonov. Parnik je namreč vozil na stotisoče šrapnelov, granat in patron, 215 tisoč kilogramov smodnika, 1,230.000 kilogramov svinca, 200 bal usnja za podplate, 7 tovornih avtomobilov, 500 koles bodeče žice, 6000 tračnic i. dr.

Razne novice.

Deset let abstinenčnega delovanja. Precej truda in znoja je obseženega v prvih desetih letnikih lista »Zlate dobe«. Ali

pa tudi uspeha? ... No, brez sadu ta trud ni bil. Vedno bolj prihaja v ljudstvo prepričanje o škodljivosti in nečastnosti neizmernega uživanja opojnih pijač. Seveda so uspehi še daleko premajhni. Gotovo je, če hrast ne pade na en mah, da se tako s tisočeri koreninami v ljudstvo vraščena navada, kot je alkoholizem, tudi ne more v kratkem času izvrtati. Gotovo pa je tudi, da če bi bilo protialkoholno glasilo bolj razširjeno, bi bil tudi uspeh večji in hitrejši. »Zlata doba« je le premalo razširjena, da bi mogla vplivati na široke mase ljudstva. Zato se bo z novim letnikom delokrog »Zlate dobe« razširil. »Sveta vojska« privzame v program tudi boj zoper nenravnost, surovost, kletev in podobne izrodke. Poleg tega pa odpre tudi predale za zdravstvo in dobrotelost. Njen program torej obsega sploh reformo življenja. Posebno zdaj po vojski, ko se prične nova doba življenja, je čas, da začnemo tudi bolje, bolj naravno in pametno živeti. »Zlata doba« bo služila temu velikemu namenu, tako da bo nje ime še bolj upravičeno. Zaradi večje mnogovrstnosti bo tudi bolj zanimiva.

Slovenci pri kronanju. Izmed slovenskih poslancev sta bila navzoča pri slovesnosti kronanja vitez Pogačnik in dr. Ant. Korošec.

Spominski pečat. V spomin na kronanje so v Budimpešti na vsa pisma pritisnili poštni pečat z besedilom (ogrskim seveda): »Na dan kronanja kralja Karla IV., 30. decembra 1916, Budimpešta«.

Plemiški dar za kronanje. Cesarici Citi so podarile cigrske plemkinje za kronanje v Budimpešti obleko iz bele, z zlatom pretkane svile, ki je stala okrog 100.000 kron. Pri pleteninah in vezeninah za to obleko je delalo 14 dni 50 plemkinj in več šivilj; zraven so pomagali še 4 krojaški mojstri. Zlata je uvezenega v obleki v skupni teži 14 kilogramov.

Sarajevski nadškof Stadler je bil o božičnih praznikih previden. Sv. zakramente mu je podelil pomožni škof dr. Iv. Šarič.

Zvonovi in verno ljudstvo. Tudi pri Sv. Krvi na Zgor. Koroškem so se morali posloviti od zvonov, ki so šli v vojno službo. Ker jih pa zaradi debelega snega niso mogli naprej spraviti, je prišlo povelje, naj jih zdrobe in v manjših zabojih oddajo. Tega pa ljudje niso mogli prenesti. Spravili so skupaj vse, kar leze in gre in kar še ni pobrala vojska: do 60 oseb, starčkov in mladeničev se je zbralo, pa so v slovesnem sprevodu sami peljali zvonove na odkazano postajo.

Polovične dvekrone bankovce sprejema podružnica avstro-ogrške banke še vedno kakor doslej.

Nenavaden naravni pojav. Blatno jezero na Ogrskem se je v zadnjem času znižalo za 15 metrov. V dobi vednega deževja — pa taka plitvina! Učenjaki sodijo, da je vsled potresnega sunka nastala na dnu jezera razpoklina, ki se sedaj vanjo voda izteka.

Romunska kraljica je s svojimi otroki došla v Petrograd. Stanuje v Carskem selu. Slabo se ji ne godi, a begunka je — na tuji zemlji. Ali ji je bilo tega treba?

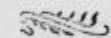
Za revne ljudi v Lincu je dal škof Gföllner napraviti po svoji škofiji zbirko živil

ter v ta namen potrkal na srca dobrih vernikov s posebnim pismom. Nabralo se je: 69.147 kg zelja, 76.451 jajc, 10.166 kg jabolk, 6872 kg repe, 17.311 kg krompirja, 837 kg kruha, 896 kg posušenega sadja, 78 kg kave, 349 kg masla, 40 kg orehov, 1476 kg sirovega masla, 377 kg moke, 404 kilograme sočivja in še nekaj drugih drobnarij ter 5782 K denarja. To je pač lepo božično darilo v hudih časih bede in reve.

Kar si je želel... Pred nekaterimi tedni — tako piše poročevalec lista »Ave Maria« — se je v znanem kraju T. (ob železniški postaji) dogodil slučaj, ki ima na sebi znak kazni božje. Po hišah je nastanjenega dovolj vojaštva. V neki hiši so imeli na stanovanju tudi prevzornega, nasilnega človeka (četovodja je bil), kateremu je bila dobra in pobožna družina trn v peti. Zato je večkrat rekel: »Najbolje bi bilo, da bi priletela italijanska krogla in bi razursila ta pobožnjaski T.« — Njegova želja se je deloma vresničila. Pred štiri tedni (Zdaj je pač že nekoliko več. Op. ur.) so res padale italijanske granate. Prva, ki je priletela, je udarila v hišo, kjer je stanoval ta četovodja, ki je ravno nekaj pisal, ter ga je dobesedno raztrgala na kosce. Domača družina, ki je bila uprav v kuhinji, je ostala pri življenju.

88.000 parov čevljev je razdelila dunajska občina revnim prebivalcem, in sicer: 50.000 parov revnim šolskim otrokom, 18.000 parov ženskih, 20.000 parov moških čevljev.

Veliko snega je padlo v južnovzhodni Franciji in v švicarsko-italijanskem gorovju. Brzovjavne in telefonske zveze so pretrgane, promet po cestah in železnicah je deloma ustavljen. V hribih je nasulo snega čez 3 m. Vasi in sela so popolnoma zasnežena. Bati se je hudih plazov, ki so tuintam povzročili že obilno škodo ter uničili več ljudi in veliko živine.

Dopisi.

Z Breznice. Dne 23. decembra je umrl na svojem domu v Smokuču c. in kr. vojni kurat g. Jožef Bulovec v 27. letu starosti. Služboval je kot kaplan pri Sv. Križu pri Litiji. Meseca julija 1915 je odrihal kot vojni kurat v Gradec. Pri izvrševanju svoje dušnopastirske službe med vojaki se je hudo prehladil. Bolehal je več kot eno leto. Ves čas je gojil iskreno željo, da bi še enkrat videl svoj dom. Ta želja se mu je tudi izpolnila. 21. decembra ga je pripeljal njegov nad vse skrbni in ljubeznivi zdravnik Fr. Keaver Zaman domov. Čez dva dni je zaspal v Gospodu v rojstni hiši, predviden s svetimi zakramenti. Pogreb je bil na Sveti dan. Sprevod je vodil č. g. kanonik in dekan Janez Novak v spremstvu drugih gg. duhovnikov. V cerkvi mu je govoril v slovo č. g. dr. Anton Prešeren, docent na vœučilišču v Inostomu. Peveci so mu zapeli ob grobu ganljivo žalostinke. Dekliška Marijina družba in velika množica domačih faranov je spremljala blažega pokojnika na zadnjem potu. Bog daj večni mir blaži duši!

Koprivnik v Bohinju. Oglasil se je iz ruskega ujetništva Franc Čuden iz Gorjuš, tovarniški delavec na Javorniku. Nahaja se v Šadrinskju. 28. decembra je bilo ravno osemindvajset mesecev, odkar se je pogrešal in ni bilo nobenega glasu o njem. Kakor kaže, ne smejo se domači izgubiti vsega upanja, četudi se možje in sinovi že dolgo niso oglasili.

V Dobrnju je priredila Marijina družba za mladenke na Sveti večer lepo predstavo: »Živa slika; rojstvo našega Zveličarja«. — Ker je prostor nedostaten, so imele pristop samo dekleta iz Mar.

družbe. Primerna predstava se je prav dobro obnesla; mično je bilo tudi petje, lepe deklamacije. — Po igri so udeležence igrale tombolo s 64 dobikhi. — Slov. katol. izobraževalno društvo — posnemaj!

Iz Stare Oselice. Slabe praznike je imela žena Marija Malavašič. Pred Božičem je šla obiskat v ljubljansko bolnišnico svojega moža-vojaka. Toda, ko je došla tja, je našla že mrliča. Omedlela je revica, mati šestero otročičev, ko je videla mrtvega soproga v rakvi. Bog tolaži žalostno družino!

Z Mirne in okolice. Na Mirni je že čez tri mesece pravi vojaški tabor. Na stotine ruskih ujetnikov seka drva v gozdih g. Muleya, a naši vojaki jih vozijo na postajo. Ozkotirno železnico delajo sedaj po dolini, tako da železna kača res že gre od vasi do vasi, kakor so prorokovali stari možje in napovedovali, da bo takrat hudo na svetu. In res je hudo, skrajno hudo. Draginja je pri nas neznosna. Pa kaj, če bi bila samo draginja! Za denar sploh izlepa ne dobiš kaj. Prinesi v prodajalno jaje, masla itd., pa dobiš vsega; če prideš z denarjem, kaj hitro opraviš. Odrežejo se: »Nimamo nič.« In zraven tega so cene grozne, naravnost nesramne. Neka ženica pripoveduje: V nedeljo sem kupovala ruto iz navadnega blaga. »2 K 80 vin.« se odrežejo v prodajalni. Ženski se je zdela predraga, pa je ni vzela. Drugo nedeljo je ravno ista ruta stala že 3 K 80 vin., in uboga ženica jo je kupila v strahu, da ne bi bila prihodnjo nedeljo še dražja. Ali ni to odtirjal! »Če nočeš, pa pusti!« odgovore kratko, če hočeš kak krajcar »dol zbiti«. Oko pravice! Kako je to, da sme navadna ruta, ki je v miru stala 40 vinarjev, v sedmih dneh poskočiti za eno krono, ko vendar ne pije in ne je?! Ali ni vnebovpijoče, delati take »kšcite«? Ali res denar več ne velja, temveč samo jajca, maslo itd. Kmet mora dati 100 kg krompirja za 9 kron, in 100 kg pšenice za 38 K, če ne, je kaznovan. Za obutev pa smo dali letos (za usnje) smo moledevali po treh farah) 400 K, dočim smo se druga leta za 40 kron obuli! — Te dni se je neki vojni ujetnik (Rus) obesil; govorijo še od več enakih slučajev. Rusi so navajeni na kruh, ki ga sila veliko potrebujejo, zato ni čuda, če tožijo, da so lačni. Če jim prineseš korenja, planejo po njem kot volkovi.

S Čateža se nam sporoča o smrti vrlega moža g. Ivana Kamina, četovodje, ki je na Vseh svetnikov dan padel na Krasu junaške smrti za domovino. Pokojni je bil vpliven mož, po vsej okolici občespoštovan, sedaj občeeobžalovan. Zalujoco vdovo in otročiče tolaži Bog!

Slavnost kronanja v Budimpešti.

Da ogrski narod, zlasti še ogrski velikaši ljubijo zunanji sijaj, da se radi postavijo z blestečim nastopom, to smo videli na Dunaju za časa evharističnega kongresa, to priča obširen obred, ki ga predpisuje ogrski ceremoniel za slovesnost ob kronanju ogrskega kralja.

Cesarska dvojica se je pripeljala v ozaljšano Budimpešto že 27. decembra. Sprejeto na kolodvoru je bil presrečen in veličasten obenem. Po kratkih nagovorih je stopil cesar v kraljevo kočijo, krasen voz, ki so bili vanj vpreženi 4 konji. Na obeh straneh so jezdili konjeniki v pestrih oblekah. Vseповsod viharni »Eljenklici, koder se je vozila cesarska dvojica. Vse gledalce je prevzel pogled na ljubkega cesarjeviča Otona, ki je sedel sredi med cesarjem in cesarico ter z rokoc pozdravljaj vse navzoče. Naslednji dan so se izvršile zadnje priprave in poskušnje celega obreda.

Na dan kronanja so se že ob zgodnji 6. uri sešli poslanci obeh zbornic k skupni seji, kjer so sklenili, da se udeležijo slovesnosti, kakor predpisuje ustava. Ob pol 9. uri se je začel izpredov z dvora; na čelu je korakalo pol eskadrona huzarjev. Med

potjo do cerkve sv. Matije je pozdravljala nepregledna množica novega kralja in kraljico, ki sta sedela v osmerovprežnem gala-vozu. V cerkvi so se zbrali člani cesarske hiše, poslanci, diplomati, dvorne dame, zastopniki, odposlanci, slavnostni gostje, generali itd. Ko sta cesar Karel in cesarica zasedla svoje prostore, so cerkev zaprli, nakar so se pričeli pomenljivi in zanimivi obredi.

Preobširno bi bilo, ako bi hoteli opisati vse podrobnosti. Omenjamo samo nekatere reči. Najprej je pozval škof iz Kaloše kardinala, naj podeli po želji sv. Cerkve tu navzočemu prevzvišenemu gospodu Karlu čast ogrskega kralja. Cesar je nato stopil pred oltar, pokleknil na blazino ter prisegel položivši roki na evangelij, da hoče ščititi pravico in mir. Po maziljenju je bila slavnostna sv. maša. Še pred evangelijem je stopil kralj zopet pred oltar, kjer mu je podal kardinal Černoh goli meč sv. Štefana; z mečem je zamahnil na vse strani, nakar sta mu položila kardinal in grof Tisza krono na glavo. Vsi navzoči škofje so stegnili desno roko proti kralju, kardinal je pa zaklical: »Prejmi kraljevo krono!« Z besedo »Prejmi palčico kreposti« mu je pa izročil kraljevo žezlo in jabolko. V tem trenutku so honvedi s streli pozdravili novega kralja. Palatin grof Tisza je pozdravil kralja: »Živel kralj!« Vsi navzoči so ponovili ta klic, ki je odmeval dalje zunaj cerkve in po ulicah.

Sedaj je sledilo kronanje cesarice. Vespremski škof je položil kraljici Citi hišno krono na glavo, dočim sta se kardinal in grof Tisza s krono sv. Štefana doteknila desne rame kraljčine. Prav tako kakor kralj je sprejela kraljica tudi kraljevo žezlo. Sedaj je zadonela zahvalna pesem, streli so pokali, zvonovi so se oglasili po vseh cerkvah.

Med sv. mašo sta po mašnikovem obhajilu tudi cesar in cesarica prejela sveto Rešnje Telo. Koncem sv. maše se je podala Cita med nepopisnimi ovacijami in pozdravi ljudstva na dvor, dočim se je cesar vrnil v cerkev, kjer je novoizvoljenim vitezom podelil z mečem takozvani viteški udarec. Vsi novi vitezi so samo taki vojaki, ki so se odlikovali v sedanji vojski. Prvi je prišel na vrsto brat ministrskega predsednika grof Ludovik Tisza; prikoral je v cerkev v spremstvu svojega slugahuzarja kot ranjenec. Prizor je bil ganljiv. Šele v jutro tega dne je prišel z bojišča ljudskošolski učitelj Zoltan Ben, ki se je večkrat izredno odlikoval v vojski ter je bil tudi določen za viteza. Izvedel je šele zadnji trenutek, pa je došel k slavnosti v preprosti vojaški obleki.

Lep je bil tudi prizor, ko je cesar na trgu Sv. Trojice slovesno prisegel; prav tako, ko je na spominskem hribečku (na trgu sv. Jurija) zamahnil z mečem na vse štiri strani. Cesar je prijezdil na okrašen prostor na belem vrancu v hitrem teku s krono na glavi, odet s plaščem sv. Štefana. — Zanimivo je, da je bil navzoč tudi bolgarski kralj, ki je opazoval ta prizor z balkona ob palači nadvojvode Jožefa. Cesarica je bila s sinčkom Otonom navzoča pri drugem oknu. Ljudstvo jo je navdušeno pozdravljalo.

Gospodarske stvari.

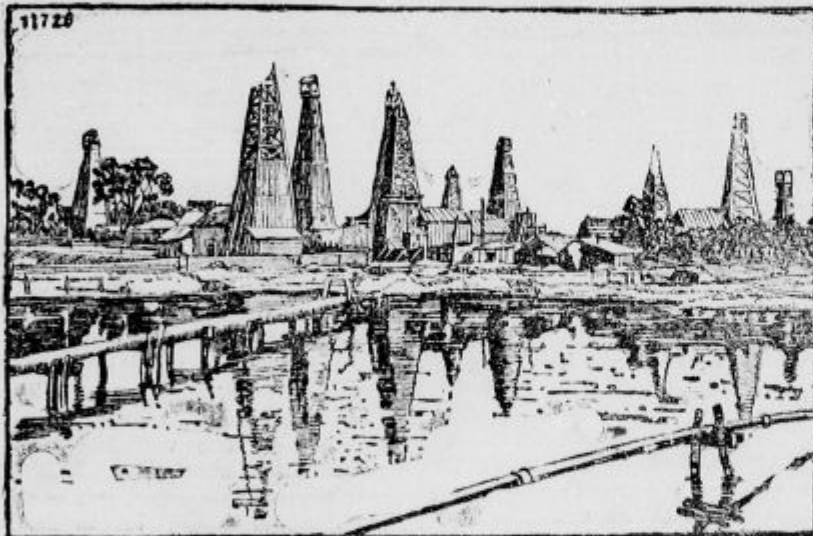
Danske zadružne mesnice. Ko so okoli leta 1880. začeli na Danskem rabiti posnemalnike za mleko, se je gospodarstvo popolnoma izpremenilo. Kmetje so spoznali, da si bodo pri gospodarstvu potom mlekarstva najbolj opomogli, ker so imeli res dobre in rodovitne travnike. Maslo so prav lahko prodali na Nemško in Angleško. Toda kaj z obilnim posnetim mlekom? Dognali so, da se posneto mleko najboljšo obnese pri prešičih. Dajali so torej posneto mleko večinoma prešičem. Vsled umne reje in dobrega gnojenja je bilo vedno več mleka, pa tudi vedno več prešičev. L. 1861. so našli na Danskem 303.970 prešičev, l. 1881., ko se je začel gospodarski preobrat, 527.417, l. 1898. že 1.168.493, l. 1914. pa 2.496.661. V 34 letih je število prešičev petkrat večje. Tu vidimo, v kako tesni zvezi je prešičereja z dobrim mlekarstvom. Doma niso mogli vseh prešičev porabiti, zato so jih veliko

poskusili tudi s klanjem in prodajo prešičev? Prve klavnice so ustanovili s pomočjo hranilnic. Dobili so tudi izučene mesarje in spretno voditelje zadružnih mesnic, ki so jih morali seveda dobro plačati. Mesarji so tudi uvideli, da jim gre za kruh. Predlagali so, da se osnuje veliko podjetje mesarjev in kmetov, ki bi prevzelo vso živino v zakol in jo prodalo. Denar bodo bogatini radi dali, dobiček se bo pa razdelil med mesarje in kmete. Dolgo so se pogajali, nazadnje se je vse razbilo. Mesarjev je bilo primeroma malo, pa so hoteli imeti polovico zaslužka. Kmetje so si mislili, saj svojo živino lahko sami zakoljemo in prodamo, pa bomo imeli sami dobiček. Osnovali so torej svoje mesnice. Mesarji so precej izdatno dvignili cene prešičev, toda kmetov niso mogli ugnati. L. 1888. je bilo 5 mesnic, ki so prodale 23.407 prešičev za 1.200.000 K. L. 1914. jih je bilo 45, ki so imele 140.716 članov in so poklale 2.428.204 prešičev v vrednosti 182 milijonov kron. Klali so tudi govejo

zadruga skoro tretji del vseh danskih prešičev. To je zgled umne in velike organizacije. Kdaj bomo tako daleč prišli? Pri nas hočejo le premnogi od kmeta brez truda živeti. Da se izboljšajo žalostne razmere, bo treba nastopiti isto pot, kakor so jo danski kmetje s tako lepim uspehom.

Sadjarški tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, v cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 15. maja 1917. Sprejme se 12 vajencev v starosti od 15 let naprej. Sadjarški vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. — Prošnje, ki jim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali pa domovnico, naj se vložijo pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto, na Kranjskem, do 15. januarja 1917.

Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1917. Sprejme se 8 učencev v starosti od 15 let naprej. Viničarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje — kakor zgoraj.

Vrelci petroleja na Romunskem.

izvozili. Kupovali so jih najbolj Nemci in Angleži. Nemci so jemali težje prešiče, Angleži pa lahke, ker imajo najboljšo pečenko; mast so pa dobivali poceni iz Amerike, kjer prešiče s turščico našenejo. L. 1887. so na Nemškem prepovedali žive prešiče uvažati pod pretvezo, da se utegne po njih zanesti kužna bolezen. Pravi vzrok je bil seveda le, omejiti uvoz in pomnožiti domačo prešičerejo, kar je pravilno. Danci so morali zdaj svoje prešiče drugim prodati. Edina pot je bila na Angleško; toda Angleži kupijo le zaklano žival. Morali so vse prešiče dati doma mesarjem v zakol. Mesarji so pa precej spoznali, da je zanje ura prišla. Ljudem so plačevali 1 kg klavne teže po 34—36 er (okoli 30 vin.), na Angleškem so pa prodajali 1 kg po 54—58. To je bilo še tiste čase, ko je bil pri nas stari funt 12—16 kr. Kmetje so kmalu izvedeli, kakšne cene dosežejo mesarji na Angleškem. Hoteli so se teh zajed otresti. Toda kako? Mlekarstvo se je povzdignilo na zadružni podlagi, zakaj bi ne

živino, teleta in ovce ter tako kmetom še bolj koristili. L. 1913. so izpeljali na Angleško 1237 milijonov kg prešičjega mesa. Kupčija na Angleško je bila torej zagotovljena. Meso so sprejemali angleški agenti, ki so ga oddajali velikim trgovcem in ti malim, da so ga na drobno prodajali. Angleži so bili pa vedno kramarji in so radi pri kupčijah veliko zaslužili. Agenti in veliki trgovci so osnovali skupaj eno družbo, ki naj bi prevzela vso kupčijo z danskimi prešiči. Ta družba je zadruga zelo pritisnila v ceni. Kmetje so bili zopet v težavah. Zdelo se je, da iz te zanke sploh ne morejo. Pa zvite buče so si vendar pravo izmislile. Prav po angleških postavah so osnovali na Angleškem akcijsko družbo, ki naj bi prevzemala prešiče z Danskega in jih prodajala naravnost trgovcem. Šlo je. Cene so se zopet dvignile. L. 1902. je ta družba prodala za 5 milijonov kron, l. 1913. že za 33 milijonov kron. Za trud zahteva 2% skupička, agenti hočejo 2½—3%. Zdaj proda ta mesarska

Za naše gospodinje.

Star recept. Kure znesejo dosti jajc, če jih krmiš z naslednjo zmesjo: Zmešaj in stolci 30 gr glauberjeve soli in 50 gr jajčnih lupin v prah. Primešaj 10 gr stolčene koprivega semena, 50 gr ječmenove moke in 100 gr koruzne. Lupine, seme in sol je treba poprej nekoliko prežgati. Namesto jajčnih lupin so dobre stolčene kosti, namesto koprivega semena vzameš lahko vršiče kopriv in namesto koruzne moke otrobi. Te zmesi vzemi po žlici na vsako kokošjo glavo, razmoči v vroči vodi in zmešaj s krompirjem, koruzo in otrobi. Napravi vselej samo toliko, kolikor je prav, in sicer opoldne dvakrat na teden. Drugače jim dajaj zjutraj oparjeno mlačno kašo, malo namočeno s kislim mlekom; zvečer opari senenega zdroba, primešaj koruzne moke in toliko kislega mleka, da bo ravno prav gosto. Med dnevom jim polagaj koruzin zdrob in stolčenih lupin. — Jajca so zdaj že celo bogastvo; srečna gospodinja, ki bo imela pozimi pridne kokoši. Zato pa je treba skrbeti, da ima kokoš snago, toploto in primerno krmo. Lačna kokoš, ki prezebujeta in brska po umazanem dvorišču, ne bo nesla. Kokoši je treba redno in vedno krmiti s svežo pičo, ki bodi topla, a ne vroča. Zmrznjena piča škoduje tudi kokoši. Vode (mlačne) je treba dajati putam v čedni posodi. Kurnik je treba vsak teden osnažiti, kjer je dosti kokoši skup, tudi večkrat na teden. Dobro je, da potrosiš tla kurnika z pelinom.

Peto vojno posojilo čaka še novih podpisov.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 25. dec. 1916.

Mislili smo, da bomo lepe božične praznike preživeli v strelskem jarku, a so nas nenadoma seveda v naše nemalo veselje poslali v rezervo — tri dni pred Božičem. Vsaj praznike preživimo v miru!

Sveti večer na bojišču! Zunaj sneg, dolgčas, megla, ki je silila celo v sobo. Jaz pa sem mislil na svoje drage doma, na jaslice v domači hiši, na jasno nebo moje Dolenske — in žalosten sem bil. Zaželel sem si, da bi se megla umaknila, da bi sijale zvezdice, šel bi na prosto, veselil bi se utripanja in migljanja zvezdic in pošiljal bi jim pozdrave v ljubo domovino.

Javili so mi, da so došli božični darovi. Vstal sem in odšel, da jih razdelim. Kako nepotrpežljivo so se gnetli moji momci okrog zabojev; lica so jim bila zardela v pričakovanju in oči so hotele prodreti stene lesenih zabojev, žarečih oči in s smehom na obrazu so sprejemali tobak, cigare, cigarete, pipe, papir, orglice, molitvenike — in vse, kar so bile poslale dobre roke dobrih darovalcev iz domovine. — Veselili so me ti žareči obrazi, šel sem od kritja do kritja — povsod godba, smeh, petje. Povsod so me veselo pozdravili, in jaz sem pel z njimi in se smejal z njimi. A njim in meni — vsem se je godilo enako: hoteli smo s tem zažušiti misli na domači krov, misli, ki so nam stiskale srce.

In nato k polnočnici! Hvala Božu — nebo se je bilo popolnoma zjasnilo, megla izginila — bila je noč, lepa in čarobna, kakor more biti le Sveta noč. — Na pobočju malega grička je bil postavljen preprost oltar. Okrog njega se je zgrnilo vse — od poveljnika do infanterista. Okrog in okrog tema, noč — samo na oltarju svetloba in na nebu zvezdice. — Taka noč je morala biti, ko se je dogodil veliki čudež, da je Devica rodila sina — Boga! In ali se niso ubogi pastirci enako zgrinjali okrog ubornega hlevčka, kakor mi okrog preprostega oltarja?

Pristopil je svečenik. Iz sto in sto grl je zaorilo proti jasnemu nebu: »Narodno se kralj nebeski!« Vse je pelo brez razlike! In petje ni prenehalo celo mašo, razen ob povzdigovanju, ko se je vse zgrudilo na kolena — pred Detecem v jaslicah! Bilo nam je tako slovesno pri srcu in tako — težko. Gotovo je vsakdo v duhu klečal pred jaslicami — v svoji domači cerkvi — tam, kjer pojo zvonovi najlepše, kjer se glasijo orgle najmilejše, — tam, kjer je vse polno luči in kjer se smehljajo božje Dete najljubeznivejše. — In marsikatera težka roka je na tihem obrisala solzo.

Te polnočnice pod milim nebom ne bom pozabil nikdar!

BOŽIČ 1916.

I.

»Sveta noč« je prišla v goste; našla nas je sredi goste, v strelskem jarku zakopane, od sovražnikov obdane.

Šla po bojni je planjavi, gledala je v boj krvavi — mrtve, ranjene, pobite, vpehane, s krvjo oblite.

Zrla divje je borenje, čula je topov gromenje; zrla borce v snegu, mrazu, s tugo v srcu in obrazu.

Se nad njimi je sklonila, vročo solzo potočila, tožno djala in se stresla: »Mir na zemljo sem prinesla!

In sem šla po svetu širom, z božjim darom, božjim mirom, kot mi djal nebeški Oče — Svet ga pa sprejeti noče...»

To je djala, zaihtela, proti nebu odhitela z mirom v raj, nebes poslanka »Sveta noč«, vsem draga znanka.

Žalostno za njo smo zrl, vročo solzo si otrli: »Pridi mir, ti naše želje in božično z njim veselje!«

II.

Tretjič v vojni že pojo angelci nam glorio, mir ljudem oznanjajo; a pokoja le še ni.

Tretjič je prišel v dežel sveti Božič nevesel; tretjič že obhajam ga sredi polja bojnega.

Vide.

To in ono.

Leto mrkov. Leto 1917. je za praznovorne ljudi usodno, kajti zaznamuje nič manj kot sedem solčnih in luninih mrkov. Štirikrat bo mrknilo sonce, trikrat pa luna, in sicer:

1. popolni lunini mrk 8. januarja;
2. delni solčni mrk 23. januarja;
3. delni solčni mrk 19. junija;
4. popolni lunini mrk 4. in 5. julija;
5. delni solčni mrk 19. julija;
6. obročni solčni mrk 14. decembra;
7. popolni lunini mrk 28. decembra.

Od teh mrkov se bo v srednji Evropi videl samo popolni lunini mrk 8. januarja ter 4. in 5. julija, kakor tudi delni solčni mrk 23. januarja. Lunini mrk 8. januarja bo od 7. do pol 11. ure dopoldne. Pripomniti pa je, da luna že zaide četrt na 9. uro. — Solčni mrk dne 23. januarja traja od tri četrt na 7. do četrt na 11. uro dopoldne.

Vse zastoni! Ko se je rimski cesar Antonin vračal kot zmagovalček z vojske, ga je pozdravil tudi neki kroker, ki so ga izvežbali, da je posnemal besede: Ave Caesar, Victor, Imperator! (T. j. Pozdravljen cesar, zmagovalček, vladar!) To je cesarju seveda ugajalo; kupil je za lep denar tega umetnika v ptičjem perju, pozneje pa še eno papigo in enega škorca, ki sta se tudi bila navadila cesarja tako pozdravljati. Ta cesarjeva darežljivost je izpodbodla nekega črevljarja, da je tudi začel vežbati svojega krokerja, a se mu ni hotelo nič kaj posrečiti. Večkrat je zaradi tega tožil in tarnal: »Oleum et operam perdidit,« t. j. »vse zastoni!« — Končno se je udomačeni ptiček vendarle nekoliko privadil, da je za silo posnemal omenjeni pozdrav. Črevljar ga postavi v kletko na okno proti ulici, ko je ravno imel cesar mimo priti. Kroker zagolči svoj priučeni pozdrav. Cesar se zasmeje in pravi: »No, takih pozdravov in takih

ptičev imam pač že dosti doma.« Krokerju pa pade v glavo tudi obupni klic, ki ga je čul večkrat iz ust svojega mojstra, namreč »Oleum et operam perdidit — vse zastoni,« ter ponavlja — rekli bi — možko tudi te besede. To je pa seveda izredno ugajalo pozdravljenju, ki se je srčno-zadovoljno smejal ter kupil za pošteno ceno tudi tega ptičja-umetnika.

Ptiček in pipa. Blizu Greifenberga v pruski Šleziji se je nedavno na vlaku pripetila ta-le smešna dogodbica: V kupeju 3. razreda se je peljala precej elegantna gospa s psičkom v naročju. Njena nasproti je sedel kmečki mož, ki si je preganjal dolgčas s tem, da je pošteno vlek iz svoje priljubljene pipe. To pa gospe ni ugajalo; jela je zabavljati, kakor je mogla in znala, čez brezobzirnost preprostega kadilca. Toda moža ni spravil ta dež izbranih zabavljic prav nič v zadrego, marveč je s tem večjim veseljem pihal gost dim, ki se je valil prav tja pred razjarjeno gospo. Njena jeza prekipeva in kakor bi trenil poigrabi pipa nasproti sedečemu možu ter jo trešči skoz okno. Nič manj počasen ni bil kmetič, ki je s prav tako ročnostjo in gibčnostjo popadel psička v naročju gospe ter ga bušnil za pipo. Strahovito je jadikovala gospa, sosede so se pa zadovoljno smehljali. Ako so psička in pipo zopet našli, zgodbica ne pove.

Tolažba. Profesor zdravilstva: »Zoper to bolezni, gosпода moja, imamo samo dvojno zdravilo, pa še to dvojno nič ne pomaga.«

Listek

Divja Barbka.

(Božena Němcova. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Barbka je videla Liziko večkrat vso v misli zatopljeno in žalostno. Sklepala je upravičeno, da ji nekaj tare srce. Mislila si je pa, da bo že prišel primeren čas, ko ji vse razodene. Ni se motila. Vzlic temu, da so se sosede večalimanj prizadevale pokazati Barbko v slabši luči, ter jo obkladale z razposajenko, je Lizika vendarle Barbki vse zaupala ter jo ljubila kakor prej.

O kresu, pred praznikom sv. Janeza Krstinika, sta se dekleti zopet sešli. Lizika je vprašala Barbko: »Ali boš jutri lučala venček?«

»Sama bi ga ne lučala, če pa želiš, pridi k nam, preden sonce vzide, pojdeva vkup.«

»Pridem.«

Zjutraj, preden je sonce vzšlo, je Lizika že stala v pastirjevem sadovnjaku, Barbka pa poleg nje. Vežali sta v venček bele, višnjeve in rdeče cvetke. Nato pa gresta k vodi. »Sedaj moraš misliti na prihodnjega ženina« pravi Lizika Barbki šaljivo.

»Moj Bog, nimam na koga!« je vzdihnilo dekle. »Zalučam na slepo srečo, bom videla če bo moj venček plaval za tvojim. Želela bi si le, da grem s teboj, kadar se omožiš.«

Lizika je molčala, rdečica jo je oblila. Potem je rekla nudeča Barbki roko: »Tu imaš mojo desnico, da ostaneve skupaj, če se ti ne omožiš; jaz se ne bom možila.« je pristavila s tresočim glasom.

»Kako pa tako govoriš, Lizika! Ti boš bogata, jaz sem uboga; ti si lepa, jaz ne; ti si učena, jaz pa preprosto vaško dekle; in jaz naj bi mislila na možiteve, ti pa ne?«

Lizika jo skuša vtolažiti: »Tetica mi je večkrat rekla, da to pride kar samo po sebi. Enemu je všeč nagelj, drugemu dopade roža, tretjemu vijolica; vsaka cvetka najde svojega oboževalca, vsaka ima svojo lepoto. Ne ponižuj sama sebe, pa tudi ne povzdiguje mene; saj sva obe enaki. Ali res še nisi mislila nikdar na možitev?«

»Res ne,« odkima Barbka z glavo, se nasmehne in zatrjuje: »Na nobenega ne mislim, in kadar pridejo k nam v vas, jih kar kratko odslovim. Čemu bi se motila s takimi marnjami, čemu bi si vezala svojo zlato prostost?«

»Toda, ako bi te kateri izmed njih res hotel poročiti, ali bi se potem še izgovarjala s svojo svobodo?« je vprašala Lizika.

»Ali ne veš, Lizika, kako se navadno godi ob takih okoliščinah? Preden bi se kak ženin odločil, da me vzame za ženo, bi njegovi starši barantali z mojim očetom, češ, koliko bo dal dote. Pri nas pa ni toliko premoženja, da bi bil kdo zadovoljen; po milosti pa ne maram priti v hišo. In če me že sedaj ljudje zametujejo, potem bi me še tembolj. In naj sem, kakršna sem, šopek imam pa le za pasom,« je pristavila pevajoč in zatikajoč za pas šopek iz cvetic, ki so ji ostale od venčka. Potem pa, kazaje na jutranjo zarjo pristavi: »Skrajni čas je že!«

Lizika je urno dopletla svoj venec in obe dekleti sta stopili na bližnji mostič, ki se je čezenj prišlo na travnike. Sred mostiča se ustavita.

»Vrzi hkrati!« pravi Lizika držeč venček nad vodo.

»Torej!« vzklikne Barbka in spusti z lahkim gibom venček preko vode. Toda venček ni padel v vodo, marveč je obvisel na vrbi, kajti vrgla ga je močna roka. Za trenutek je ostala Barbka kakor oparjena in solzica se ji je utrla iz očesa. Nato pa strese z glavo rekoč: »Pa bodi tam, saj se lepo cvetje tudi vrbi poda!« — Lizika pa ni spustila očesa od svojega venčka. Venček, ki ga je spustila nad vodo skoraj s tresočo roko, se je nekaj hipov vrtel na enem mestu, potem ga je zgrabil valček, podal drugemu, ta tretjemu in tako so ga nesli naprej, dokler ni izginil dekletoma izpred oči.

Lizika je naslonila sklenjeni roki na ograjo mostiča ter motrila s plamtečim očesom in z zardelim obrazom svoj venček. Nato pa zdihne obrnjena proti Barbki:

»Oh, tvoj venček je obličal tukaj! Če to kaj pomeni, se boš ti omožila doma, jaz pa bom šla daleč po svetu.«

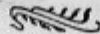
»Potemtakem bi seveda ne ostali skupaj. Toda nič ne verjemi. Kaj če ta ubogi venček pomeniti. Jaz takih vraž ne verjamem. Bog je, ki vodi usodo človekovo, in pregovor pravi: Človek obrača, Bog obrne.«

»Seveda,« je rekla Lizika skoro z žalostnim glasom, zamišljena pobesila oči nad vodo, nato pa rekla: »Vraže so vraže, to je res. Ako bi se človek z resnobo vdal takim rečem bi bilo že grešno. Toda neka slutnja me je pa le obšla.«

»Torej bi ti, Lizika, rada prišla daleč od nas? Ali ti tukaj ne dopade?« je vprašala Barbka, in njeno temnomodro, veliko oko je motreč gledalo Liziki v obraz.

»Kaj ti na misel pride!« zašepeče Lizika, ne da bi povzdignila glavo kvišku; »dopade mi tu, ali...«

»Ako te kaj teži,« pravi Barbka »le zaupaj to meni; pri meni ostane shranjeno kakor v grobu.«

Tedenska pratika.

Petek, 5. januarja: Sv. Simeon. († 459.)

Sobota, 6. januarja: Sv. Trije kralji. Razglašenje Gospodovo.

Nedelja, 7. januarja: Evang. o 12letnem Jezusu. — Sv. Lucijan, muč. († 312.)

Ponedeljek, 8. januarja: Sv. Apolinar, škof. († 177.) — Sv. Severin, avstr. apostel. († 482.)

Torek, 9. januarja: Sv. Veronika Milanska. († 1497.) — Sv. Julijan in sv. Bazilisa († 313.)

Sreda, 10. januarja: Sv. Viljem, šk. († 1209.) — Bogomir Kappenberški. († 1126.)

Četrtek, 11. januarja: Teodozij, opat. († 529.)

Solnce vzhaja ob 7. uri 59 minut, zahaja ob 4. uri 19 minut.

Luna polna ali ščip dne 8. jan., ob 8. uri 6 minut dopoldne.

Sv. Trije kralji.

Večni Bog je prikril svoje skrivnosti prevzetnim velikašem tega sveta, pa jih je razodel nizkim in ponižnim. Iz daljnih dežel je poklical Modre k luči resnice, ker so bili čistega in ponižnega duha ter dobre, svete volje, dočin, je ostal kralj Herod in z njim skoraj ves Jeruzalem zaslepljen, ker je v prevzetnem napuhu zaničeval ponižnost in preprostost. Božje Dete se je pa pokazalo kot mogočen kralj src, ki vodi tudi srca kraljev. Njegova milost je premagala pri Treh kraljih vse težkoče, tako da se niso ustrašili ne dolge poti, ne raznih nevarnosti, da jih tudi domače skrbi niso zadrževale na domu.

Sv. Trije kralji se imenujejo, kakor pravi legenda, Gašper, Melchior in Baltazar. V njih vidimo takorekoč zastopnike vseh treh rodov Kamitov, Semitov in Jafetovcev. Po sv. evangeliju so trije Modri zastopniki poganstva, ki je tudi poklicano v božje kraljestvo na zemlji.

Sv. Trije kralji so sicer našli in videli božje Dete v revnih razmerah, a po božji milosti in božjem razsvetljenju spoznajo božje Odrašeno, padejo na kolena, gamolijo in počaste.

Sv. Krizostom pripoveduje, da so sv. Trije kralji pozneje prejeli sv. krst v svoji domači deželi in da so tudi sami oznanjevali sv. evangelij. Sv. relikvije (ostanki svetnikov) so bile pozneje prenešene v kolinsko škofijsko cerkev.

Sv. Cerkev imenuje ta dan tudi »Razglašenje Gospodovo« ter praznuje tri skrivnosti, po katerih se je Odrašeni Jezus razglasil kot Sin božji. Te skrivnosti so: 1. Poklic treh Modrih iz jutrove dežele, ki se jim je Jezus čudovito razodel po zvezdi, 2. Jezusov krst v reki Jordan; pri tej priliki ga je nebeški Oče raz-

glasil za svojega Sina, ko je rekel: »Ta je moj ljubi Sin, ki imam nad njim veselje.« 3. Jezusov prvi čudež, ko je v Kani izpremenil vodo v vino. S tem je posebno svoje učence potrdil v veri.

Sv. Cerkev praznuje ta trojni spomin prav slovesno. Ta dan ima vigilijo in osmino. Velika slovesnost naj bi zbudila v vernikih hvaležnost za dar sv. vere.

Kot profilaktično sredstvo proti boleznim grla in vratu se priporočajo izpiranja s Fellerjevimi anti-septičnim, razkuževalnim, rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elza-fluid«. Ta učinkuje s tem, da umori kali, čisti in vzbuja delavnost vseh organov grla. Utrjuje sluzne kožice proti škodljivim učinkom mraza. Predvojne cene, 12 staklenic tega staropreizkušene domačega sredstva pošlje povsod franco za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 16 (Hrvatsko). Tudi Fellerjeve milodvajajoče Rabarbara-kroglice z znamko Elza-kroglice, 6 škatel franco 4 K 40 vin., se morejo obnem naročiti. (ea)

Srečnejše novo leto! Vsem čitateljem »Domoljuba« in vsem domačim dekletom voščijo bolj srečno novo leto slovenski fantje 27. pešpolka z bojnih poljan in žele skorajšnjega svidenja: Četovodja Petrovič Karel; inf. Jerman Franc; Blažič Anton, Drenik Alojzij — vsi od Novega mesta; Kavka Jurij, Kovač Rudolf, z Ihana pri Domžalah; Gruden Ivan, Mala vas; Ločniškar Ignacij, Medvode; Cerar Franc, Moravče; Čepon Anton, Horjul; Povše Janez, Št. Jernej; Grževič Anton, Istra; Kralič Franc, Medvedica. — Sprejmite prirske pozdrave od jugozahodnega bojišča. Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem staršem, bratom in sestram, vsem fantom in dekletom ter bralcem »Domoljuba«: Jesih Jurij, Belčivrh; Bahor Matija, Hudelja Janez, Knežina; Flanjik Miko, Belčivrh; Dražumerič Matija, B. Veselje, Miko B., Kunič Peter, B. Zvab, Miha Kvasica, Kuzma Jurij, Dragatuš. Doma vsi z Dolenjskega pri Črnomlju. Nazdar! — Srečne in zadovoljne božične praznike voščijo tirolski vojaki Slovenci in Hrvati z vročo željo skorajšnjega svidenja. Srečno novo leto! Fr. Repina, Vinko Simončič, korp.; Kostrevc Alojzij, Sarman Milan, Ivan Radič, Jožef Duhovnik, Dolenc Anton. — Slovenski fantje ljubljanskega topničarskega polka, sedaj dodeljeni k trdnjavskega topničarskega polku št. 4, želimo vsem Slovincem in Slovanom vesele božične praznike in srečno novo leto: Maksimilijan Kalan iz Huje pri Kranju; Peter Jenko iz Nakla pri Kranju; Franc Šerjak iz Blatnega pri Škofelji; predmojster Mihael Lenarčič iz Male vasi pri Ljubljani; Jožef Tabaj od Sv. Andreja pri Gorici; Morok Jožef iz Kostanjevice pri Novem mestu. (Italijansko bojišče.) — Srečno voščilo k božičnim praznikom in novemu letu pošiljajo vsem prijateljem in znancem slovenski mornarji na Cosadi in kličejo: Na svidenje! Ivan Troha, Ciril Lipovž, Ivan Zupančič. — Pozdrav iz našega bivališča v gozdnih Karpatih. Tukaj je že nastopila pusta snežna zima, ne more pa nam do živega, ker smo postavili kolibe, pripravili drv in cesar da dva hleba pa že, kar je treba». Zamolklo odmevajo obojestranski topovi, reglajo in prasketajo strojne puške. Kot prazne pene se razpokavajo ruski šrapneli nad nami; a vse zastoj. Rus nam ne more blizu, ampak umika se z razbito glavo pred našimi junaki. Že v tretje v tej vojni pribaja Kristus na svet, deleč mir in spravo; a naši sovražniki nočejo miru, ampak boj. Naj jim bo; gotova resnica je, da se vrnemo domov zmagozniki nad vsemi našimi sovražniki. V to pomagaj Bog! Vsem Sodražanom in Zamoščanom vošči vesele božične praznike in srečno novo leto Franc Stupica pri c. kr. gorskem telefonskem oddelku v Karpatih. — Podpisani ranjeni in bolni vojaki, ki se nahajamo v Rogoški Slatini v bolnišnici Rdečega križa, pošiljamo vsem naročnikom, znancem in prijateljem prijazne pozdrave, obnem želimo srečno in mirno novo leto: Schweiger Fr., Crnomelj, Dolenjsko; Belak Jan, Grič; Pelko Al., Obrh; Pirč Mat., Novo mesto; Rožič Jož., Ljubljana; Mihečič Jak., Leskovec; Drnovšek Leop., Litija; Klanšek Fr., Krško; Seligo Ant., Zibika, Stajersko; Kores Vin., Zetale; nord. Škrbec Fr., Starigrad-Lož; nrd. Maletič Volosko; pdd. Volk Jož., Krško; enol. prost. des. Kočevar Dr., Celje; enol. prost. des. Gašperšič Jož., Kropa;

Pod. Potočnik Val., Dolenja vas; podd. Pečela Iv., Lašče; dest. Ostrouška Al., Kobilja Draga; Volarič J., otok Krk; Zahija Jos., Krk; Tomažević Franc, Zgornja Besnica. — Druge pozdrave prihodajo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej Inzerat!

Naznanilo upravnštva. Vsled večkratnih prošnja smo pripravljene odločiti v inzeratnem delu »Domoljuba« poseben prostor za »Mala oznanila«, kakor jih imajo nekateri drugi listi. Uprav sedaj, ko ni živinskih sejmov, bi bilo s tem, kakor se nam zadržuje, močno ustrezno. Cena bi bila razmeroma zelo nizka. (1—2 K.) Pri pomnimo, da se taka naznanila naprej plačujejo, in tudi lahko v pisemskih znamkah. Inzerat z 10 besedami velja za enkrat 2 K z najmanjšim tiskom. — **Na razne pritožbe** odgovarjamo, da list pri nas (v kolikor prazniki ne ovirajo) vselej pravočasno odpravimo. Ker pa nastane na ljubljanski pošti zaradi pomanjkanja osebja večkrat zadržega, se vse zakasni. Tudi prometne ovire so večasih krive, da naročnikom ni ustrezno. Prosimo torej potrpljenja!

Vprašanja in odgovori.

S. B. — Prevalje: Izrecno slovenske tovarne za take predmete ne poznamo; vendar Vam bi pa utegnila postreči tvrdka Čuden ali pa tvrdka Suttner v Ljubljani.

Dobre knjige.

Katoliška bukvarna v Ljubljani naznanja: Med vojsko je pošlo mnogo knjig, katerih zaradi pomanjkanja tiskarjev in knjigovezov ne moremo tiskati v novih natisih. Ker tudi katalogov ne moremo tiskati, bomo na tem mestu polagoma imenovali one knjige, ki se mnogokrat rabijo in jih je še dobiti. Cene se razumejo s poštino vred:

Slebinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika, cena 1 K 50 vin.

Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod. Sedmi pomnoženi natis, 1 K 40 vin.

»Hitro nemški«, mali jezikovni vodnik, 90 vin.

»Hitro laški«, mali jezikovni vodnik, 90 vin.

Breznik, Slovenska slovnica za srednje šole, vezana 4 K.

Kržič, Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju, 1 K 80 vin., vez. 2 K 20 vin.

Ta knjiga o človeški sreči je ravno za današnje dni najbolj primerna. Srečen bo, kdor se bo zvesto ravnal po njenih navodilih, četudi ga zadeva vsak dan mnogo nežgod in poskušanj.

SKRIVALNICA.

Mati s košem gre na polje,
Lojzko vzela bo s seboj;
da zavita bo še bolje,
plašček ji pritrdi svoj.
Psiček pa pozorno pazi,
kaj v košari skrito je;
vidi se mu na obrzi,
zanj to imenitno je.
Rad deležen pa še eden
Lojzkne bil bi malice;
toda ta je preporeden.
Kje nek bratec skriva se?

Na prodaj je lep pisan, 2 leti star 3064

Junec

za plemo v Vogljah št 39, p. Št. Jurij p. Kranju.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 27. decembra: 28, 44, 19, 58, 33.
Dunaj, 30. decembra: 3, 49, 67, 34, 83.

Ispiranje vratu s Fellerjevim blagodejnim, bol lajšajočim, razkrnjajočim fluidom iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“
olajša
dihanje.

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto po oštine, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. 16 (Hravska). — Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Cevljarska zadruga iz Mirna pri Gorici

sedaj v Vrbovcu pri Mozirju, Stajersko

vošči vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem, posebno onim, ki jih je doletela usoda, da so morali zapustiti svoje domove,

srečno novo leto 1917.

Onim, ki so morali od doma, želi še posebej, da bi se kma u vrnili v ljubljani domači kraj.

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, kakor tudi prazne vreče kupuje Sever & Ursanič, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 3045

Vaši prašiči

morajo biti kmalu debeli in tolsti, krave morajo dati več mleka, kokoši več jajec, ako jih krmite redno s

Barthelovim klajnim apnom

primešanim h krmu, 5 kg za poskus K 450 od Dunaja, 50 kg za K 36 od zaloge Maribora proti predplačilu. Cene neobvezne.

Miha Barthel & Co.

Dunaj, X-1. Siccardsburg 44. (Trvd ust, 1781)

Triporočamo

*kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovencem!*

**Ne prezrite današnjega oglasa
„Srečkovnega zastopstva“!**

Ženske lase

mešane in rezane kupujem na drobno in debelo ter plačam najvišjo ceno. V zalogi imam lasne kite izgot. od 5—30 K. — Barvo za lase in brado znamka: **Kraljica vseh barvil** zanesljiva in neškodljiva. **Hair Petrol** sigurno sredstvo proti izpad. las in proti luskinam. Zdravniško priznano. **Burgit** za odstranitev kurjih oces in trde kože. **Neročila: IVAN SVETEC**, vlasuljar. **Novomesto. Nasproti rotovža.**

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838 —
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232-66

Kder namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v listice kerat obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zastopnik se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Vabilo na redni občni zbor Zivinorejske zadruge v Kamniku

reg. zadr. z omejenim poročtvom, ki se bo vršil 14. januarja 1917 ob 10. uri dopoldne v gostilni pri »Krištofu«.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskih zaključkov iz l. 1915 in 1916.
3. Sklepanje o predlogu zadnjega občnega zbora za razdružbo zadruge.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

izdelovane in največja zaloga
kilnih pasov
(bruh-bandov)
Trebuhni pas od K 5. 7. 8 do 20; kiln. pasovi od K 4. 5. 6 in 8; pasovi na obe strani podvojene cene, pasovi za otroke od K 1-60, do 4. — Zaloga blaga iz gumija za babice in bolnice, pumijeva nogavico in blazine. Umetne noge, roke itd. Za gosp. zdravnike zaloga vsakovrstnih instrumentov. Povišek na te cene znaša 20—30%.

Za obilna naročila se priporoča
K. PIOTROWSKI, Ljubljana
33 Sv. Petra cesta št. 33.
Po konkurentnih cenah. Vprašanjem po pošti naj se priloži vzorca.

Naročite sobotnega „Slovenca“

Blizajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih zbornih srečk:

Novih srečk Avstrijskega rdečega križa	300.000 in 500.000 kron
Turških srečk	200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3 ⁰ / ₀ zemljiških srečk iz l. 1880	90.000 in 90.000 kron
3 ⁰ / ₀ zemljiških srečk iz l. 1889	60.000 in 100.000 kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: **3.230.000 kron** oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zabeležite brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

790

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče **zamenjam!**

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Zlato uro zastoj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastoj in poštnine prosto.

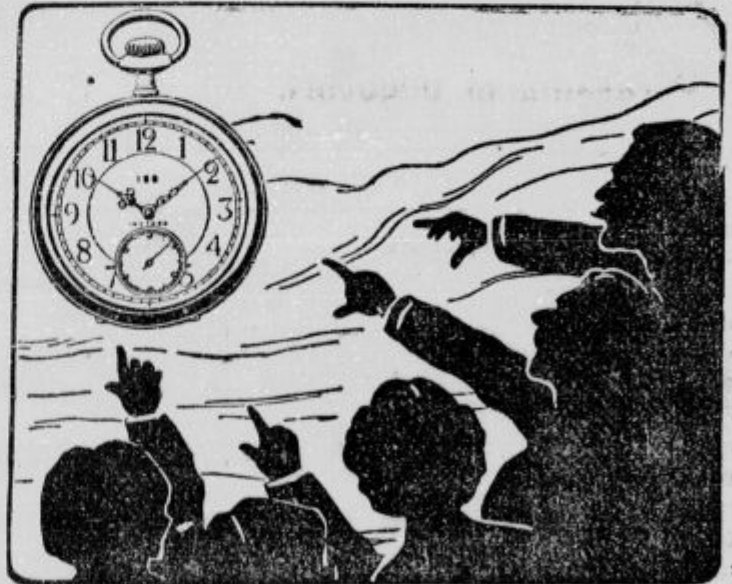
Kako sodijo vse stranke: Čistoč lakih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinska ura, katero sem pri Vas kupil K 4-10, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4-10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

*Vas najlepše pozdravljam
Skaričevo pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.*

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Vojna zapesna ura

natanko zagal. in re-
dpa. Nikel ali jeklo K
18 — 16 — 20. — s radij.
svetilin. kazal. K 16. —
20. — 24. — v arab. okr.
K 18. — 24. — 28. — s rad.
svet. kaz. K 30. — 36. —
arabr. zap. ura na elast.
K 30. — 35. — 40. — 14 k.
zlata zapesna ura na
elast. K 100. —, 120. —,
140. —. Zletno pismano

jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak riziko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik Brück št. 1555 (Češko).
Na željo se vsakomur zastavi pošlje moj glavni cenik.

OLJE

najfinejše namizno, na-
pravi vsaka gospodinja
sama. Prašek za 1 liter
1 K 25 h, za dva litra
2.50 K. Razpošilja a z na-
vodilom

Rudolf Ahčan,
Zagorje ob Savi.

**Kupujte v Katoliški
Bukvarni!**

500K

Vam
plačam
ako Vu-
sili kurjih oči, brada-
vilo in trde kože tekom
2 dni z korektno brez
bolečin no odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončka z jamstven-
skim pismom K 1.50, 3
lončki K 4. —, 6 lon-
čkov K 6.50.
Kemeny Kaschan
(Kassa) L., postni prečni
1 19 Ogrsko
100.000 zabvalnic.

100 litrov domače pijače

osvezo, slastno in zelo gasilico stianke vsak
sami napravi z malh. stroški. V zalogi so:
ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec,
muskatni brusovec, poprovi metover,
pomarančevce, prvinecove, vsi evce. Ne-
uspeli izkl. Ta dom. pijača se hitro pro-
pota blažnja pozimi tudi vroča mesa-
ruma ali zganja. Sestavine z nat. nivoi
stainno 10 k. Iranko po povzetju. Za ekonomije, tvernic,
večaj gospod., delavnice in. neprečen vredn., hitro
delava sveži in ne upinji in njegova delavn. ni ne trpi

Jan. Grolsch, Engel-Progerie, Brno 641, Moravsko

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanjim vlagateljem so za pošl-

4³/₄ 0/0

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Od 1. januarja 1917 po 4¹/₂ 0/0

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem 1. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem 1. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: **Andrej Kalan**, prel. in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

E. Remec, e. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Polhak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Ivan Dolenc**, e. kr. profesor v Ljubljani; **Zajo Albin**, e. kr. rad. oficijal v Ljubljani; **Anton Kralj**, taj-
nik Zadrugne zveze v Ljubljani; **dr. Marhar Alojzij**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Mohorič**, odvet-
niški kandidate v Ljubljani; **dr. Fran I. Apež**, odvetnik v Ljubljani; **Ivan Sušnik**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Sušnik**, e. kr. g. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušenič**, ik,
prot. bogoslovni v Ljubljani; **Fran Verbič**, e. kr. gimn. prof. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Ljubič**, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani — Člani: **Anton Cadež**, katehet v Lju-
bljani; **K. Gruber**, e. kr. rad. oficijal v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajo**, e. kr.
rad. oficijal in zastopnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“
lajša bol pri vseh zobeh kakor tudi
pri najhujših revnat. zobnih bole-
činah, kjer so odrekli vas sredstva. Pri
reuspehu denar nazaj! Cena K 1.50
3 tube K 4. —, 6 tub K 5.50. — Nikake
zobne pihline več. Srečno bele zobe
dosežete s ELTA zobnim fluidom. Takojšnji učinek. Cena
K 2, 3 stekl. K 5. **KEMENY**, Kaschau I. poš. pr. 13-Z. 18 Ogrsko.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

sprejema še nadalje prijave na

V. 5¹/₂ % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

- I. 40 letno 5¹/₂ % amortizacijsko državno posojilo 92 kron.
- II. 5¹/₂ % dne 1. junija 1922 povračljivi državno zakladni listi 96 kron.

Vrednostni papirji avstr. vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.